

Інноваційні методи поліпшення стану хворого після хірургічних маніпуляцій чи оперативного втручання на порожнині носа та приносових пазухах

Наслідками хірургічного лікування захворювань носа та приносових пазух навіть за максимально щадного проведення операції можуть бути кровотечі та проблеми відновлення слизової оболонки, її функції. У квітні відбувся українсько-польський конгрес «Інноваційні технології в оториноларингології», в якому взяв участь доцент кафедри отоларингології Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика (м. Київ), кандидат медичних наук Богдан Назарович Біль. Він присвятив свій виступ інноваційним методикам ведення пацієнтів після оперативного втручання на носовій порожнині та приносових пазухах.

Пропонуємо нашим читачам огляд цієї доповіді у форматі «запитання – відповідь».

Якими є підходи до ведення пацієнтів після хірургічного лікування захворювань носа та приносових пазух?

Широко застосовується методом лікування є ендоскопічна риносинусохірургія. Вона дає можливість атравматично й щадно розкривати всі уражені навколоносові пазухи, видаляти з них змінену слизову оболонку, одночасно відновлюючи умови для адекватного дренажу й аерації. Одування пацієнта залежить як від якості виконаного оперативного втручання, так і від ведення післяопераційного періоду. Тому основним завданням після операції є відновлення слизової оболонки та її функції.

Після ендоназальних риносинусохірургічних втручань порушуються основні регуляторні системи порожнини носа та навколоносових пазух (мукоциліарний кліренс, епітеліальний бар'єр слизової оболонки, назальна аеродинаміка). Травма слизової оболонки через хірургічні маніпуляції та захворювання призводить до зменшення секреції захисної плівки й пошкодження високочутливих війок миготливого епітелію. Зупинення руху війок завжди спричиняє запалення. Саме тому вкрай важливо в післяопераційному періоді після видалення тампонів відновити нормальну функцію слизової.

Проявами післяопераційних змін слизової оболонки є порушення вентиляції через надмірну секрецію фібрину, набряк, зміна реологічних характеристик носового секрету, дегенерація та втрата війок клітинами миготливого епітелію, зниження циліарної активності, вторинні кровотечі або розвиток синехій. Це критичні чинники, які можуть призвести до виникнення післяопераційних ускладнень.

Післяопераційний догляд полягає у своєчасних оглядах лікарем, адекватній санації порожнини носа, використанні носового зрошення. Ці заходи запобігають спайкоутворенню та сприяють правильному загоєнню рани. Швидке загоєння пошкоджень від ринохірургічних маніпуляцій може суттєво знизити ризик виникнення нових інфекційних процесів і рецидивування хронічного запалення.

Які засоби є ефективними для поліпшення стану хворих і прискорення регенерації тканин після хірургічних втручань на носовій порожнині, а також для покращення лікування захворювань носової порожнини та придаткових пазух?

Носовий слиз – це двофазна система, котра складається з рідкого шару (золь), що прилягає до епітеліальних клітин, на якому плаває

й мігрує шар гелю. Реологічна активність гіалуронової кислоти здійснюється між двома шарами – гель і золь – і має вирішальне значення для правильного мукоциліарного кліренсу. Гіалуронова кислота з шару гелю може переходити, стаючи рідкою, до шару золю завдяки метакронному руху циліарної системи. Після функціональних та/або структурних модифікацій слизової оболонки носа високомолекулярна гіалуронова кислота відіграє важливу роль у відновленні клітинної адгезії та непроникності слизової.

Гіалуронова кислота має неабияке значення для регенерації тканин носа після їх пошкодження. Вона має виразну ранозагоєвальну активність, стимулюючи міграцію фібробластів і макрофагів до ранової поверхні, а також проліферативну активність. Гіалуронова кислота створює на поверхні слизової в'язкий шар із кислотними властивостями, який механічно ізолює її від зовнішнього середовища. При цьому вона має стимулювальний ефект, прискорює регенеративні процеси після травм і хірургічних втручань. Препарати на основі гіалуронової кислоти сприяють швидкому очищенню рани та розвитку грануляцій, міграції фібробластів і макрофагів, ранній епітелізації, скорочують терміни загоєння проти звичайної терапії.

Порівняно із сольовим розчином гіалуронової кислоти значно поліпшує часові показники мукоциліарного кліренсу. Вона відновлює функціональний ендоскопічний синусотомій. Окрім того, гіалуронова кислота знижує рівень ринореї та назальної обструкції, а також зменшує ескудацію, за результатами ендоскопічних досліджень. Це підтверджує дані випробування, в якому використання гіалуронату натрію для промивання носа після ендоскопічних синусотомій для риносинусної корекції показало поліпшення показників обструкції носа, підвищення циліарної рухливості миготливого епітелію.

Ефективним засобом для повноцінного відновлення слизової оболонки носа, її захисної функції та мукоциліарного кліренсу є назальний спрей Рінокросс. Він має оптимальний збалансований склад: поперечно зшита гіалуронова кислота 0,1%, D-пантенол 1%, біотин, вітаміни А та Е.

Перевагами поперечно зшитої гіалуронової кислоти над звичайною є те, що вона не руйнується гіалуронідазою, довше перебуває на поверхні слизової, має кращі гідратаційні та в'язко-еластичні властивості, утворює плівку більшої товщини, забезпечує високу стабільність, уповільнює випарування водних компонентів носового слизу.

D-пантенол – це важливий трофічний елемент слизової носа. Він регулює електричну стабілізацію та проникність мембран епітеліальних клітин. Також D-пантенол контролює проліферативне оновлення епітелію, сприяє природному загоєнню слизової оболонки, підвищує гідратацію слизової, покращує рух війок і мукоциліарний кліренс.

Біотин бере участь у основному обміні слизової оболонки носа, контролює носовий цикл і мукоциліарний кліренс, допомагає в утворенні жирних кислот і сприяє метаболізму амінокислот.

Зшита гіалуронова кислота й D-пантенол підвищують гідратацію та в'язкопружність носового слизу. Біотин, вітаміни А та Е сприяють нормальній трофіці слизової, її регенерації, репарації та цілігенезу. Відповідно, засіб

Б.Н. Біль

Рінокросс повноцінно відновлює всі шари слизової оболонки носа, її захисну функцію та мукоциліарний кліренс.

Рінокросс застосовують у разі сухості та/або атрофії слизової оболонки носа, що спричинені несприятливими умовами навколишнього середовища чи медикаментами (порошки, подразнювальні речовини, протинабрякові назальні спреї, оксигенотерапія тощо); для покращення лікування захворювань носової порожнини та придаткових пазух (риносинуситу, алергічного / медикаментозного / хронічного атрофічного риніту тощо) у складі комплексної терапії; після операційного лікування захворювань носової порожнини та придаткових пазух для сприяння відновленню нормальної функції слизової оболонки. Дорослим і дітям призначають по 2 вприскування в кожен ніздру 2 рази на добу. Рінокросс – це більш сучасна та ефективна альтернатива сольовим розчинам.

Які засоби варто застосовувати для зупинення носових кровотеч і запобігання їм?

Перспективним засобом із потужною гемостатичною дією для швидкого та безпечного зупинення носових кровотеч є мазь Емофікс. Вона застосовується й для запобігання кровотечам, спричиненим пошкодженням шкірних покривів, і кровотечам зі слизової оболонки. Призначається за невеликих носових кровотеч, у тому числі травматичного походження, а також невеликих ран на шкірі.

До складу Емофіксу входять суміш насичених жирних кислот, колаген, фосфатидилхолін, кальцію хлорид, калію хлорид, магнію хлорид. Засіб діє як механічний бар'єр, безпосередньо бере участь у процесі гемостазу, сприяє загоєнню. Бар'єрний ефект забезпечується сумішшю насичених жирних кислот. Колаген (білковий екстракт дріжджів) є індуктором тромбоцитів (забезпечує їх активацію, дегрануляцію й агрегацію), а також збільшує міграцію й активність епітеліальних і стромальних клітин, організовуючи та прискорюючи загоєння ран. Фосфатидилхолін – це фосфоліпід зі стимулювальною активністю тканинного фактора, потужний активатор тромбоцитів. Кальцію хлорид сприяє скороченню гладких м'язів судин, відповідальних за вазоконстрикцію, стимулює агрегацію тромбоцитів, збільшує швидкість загоєння ран, є необхідним за первинного та вторинного гемостазів. Калію хлорид підвищує чутливість тромбоцитів до факторів агрегації, як-от аденозиндифосфат. Магнію хлорид сприяє агрегації тромбоцитів, збільшує активність фактора зсідання ІХ, збільшує спорідненість до факторів VIII та ІХ.

Для зупинення кровотечі досить нанести певну кількість мазі Емофікс на поверхню в зоні кровотечі. Для профілактики кровотечі мазь наноситься 2 рази на тиждень протягом 2 тиж. Емофікс має зручний аплікатор для рівномірного нанесення мазі в носові ходи. Емофікс – оригінальна полікомпонентна назальна мазь, яка швидко та безпечно зупиняє носові кровотечі.

Отже, застосування Рінокроссу й Емофіксу дає змогу відновити слизову оболонку носа, її захисні функції та мукоциліарний кліренс після хірургічних маніпуляцій чи оперативного втручання на порожнині носа та приносових пазухах, допомагає запобігти післяопераційним ускладненням і знизити ризик виникнення нових інфекційних процесів і рецидивування хронічного запалення.

Підготував **Олександр Соловійов**

Рінокросс

Rinocross

НАЗАЛЬНИЙ СПРЕЙ

ЗБАЛАНСОВАНИЙ СКЛАД*

ВІДНОВЛЕННЯ ПОВНОЦІННОЇ ЗАХИСНОЇ ФУНКЦІЇ СЛИЗОВОЇ

ОПТИМАЛЬНЕ ЗВОЛОЖЕННЯ*

* Дане припущення зроблено на основі дліє складових медичного виробу

Сертифікат відповідності № PR.143-19 дійсний до 03.02.2024

РІНОКРОСС, СПРЕЙ НАЗАЛЬНИЙ З ПОПЕРЕЧНО ЗШИТОЮ ГІАЛУРОНОВОЮ КИСЛОТОЮ, D-ПАНТЕНОЛОМ, БІОТИНОМ, ВІТАМІНАМИ А ТА Е

Склад: поперечно зшита гіалуронова кислота (0,1%), D-пантенол (1%), біотин, вітаміни А та Е. Рінокросс спрей назальний – це медичний виріб, що змщує, підтримує гідратацію та еластичність слизової оболонки носа, сприяючи її реепітелізації. Поперечно зшита гіалуронова кислота (0,1%) та D-пантенол (1%) забезпечують оптимальну гідратацію та в'язко-еластичність слизу носа. Біотин, вітаміни А та Е сприяють нормальній трофіці слизової оболонки. Показання для застосування. Сухість та/або атрофія слизової оболонки носа, спричинені несприятливими умовами навколишнього середовища або медикаментами (порошки, подразнювальні речовини, протинабрякові назальні спреї, оксигенотерапія тощо); як засіб, що сприяє покращенню лікування захворювань носової порожнини та придаткових пазух (риносинусит, алергічний риніт, медикаментозний риніт, хронічний атрофічний риніт, тощо); як засіб, що застосовується на етапі післяопераційного лікування захворювань носової порожнини та придаткових пазух для сприяння відновленню нормальної функції слизової оболонки. Спосіб застосування та дози. Застосовувати по два вприскування в обидві ніздрі двічі на день або згідно з рекомендацією лікаря. Побічні реакції. Не використовувати медичний виріб у разі відомої гіперчутливості до будь-якого компонента медичного виробу. Застереження. При виникненні будь-яких побічних реакцій слід припинити застосування медичного виробу і звернутися до лікаря. Виробник. DMG Italia srl. Via Laurentina, km 26,700. Повеція, Рим, Італія. Уповноважений представник. ТОВ «АРТЕРІУМ ЛТД», Україна, 01032, м. Київ, вул. Саксаганського, 159. 1. JOURNAL OF BIOLOGICAL REGULATORS & HOMEOSTATIC AGENTS Vol. 34, no. 6, xx-xx (2020) Dystrophic rhinitis: etiopathogenetic mechanisms and therapeutic strategy for functional recovery L. Maiolino, I. La Mantia, C. Grillo, G. Grillo and G. Sprandi / ЖУРНАЛ БІОЛОГІЧНИХ РЕГУЛЯТОРІВ ТА ГОМЕОСТАТИЧНИХ АГЕНТІВ Том 34, вип. 6, xx-xx (2020) Дистрофічний риніт: етіопатогенетичні механізми та терапевтична стратегія функціонального відновлення Л.Майоліно, І.Ла Мантіа, С.Грілло, Г.Грілло, Г.Спранді. 2. https://health-ua.com/article/65396-suhst-slizovo-nosa-pd-chas-covid19-prichini-nasivkivkivka-tavizhennya. 3. На підставі інструкції з використання медичного виробу «Поперечно зшита гіалуронова кислота (0,1%) та D-пантенол (1%) забезпечують оптимальну гідратацію». Інформація про медичний виріб. Інформація наведено в скороченому вигляді, повна інформація викладена в інструкції медичного виробу. Інформація викладена для медичних і фармацевтичних працівників. Для використання у професійній діяльності. Розповсюджується (використовується) на спеціалізованих конференціях, семінарах, симпозіумах з медичної тематики. Дата останнього перегляду інформаційного матеріалу: 04.05.2023 р.

Виробниками продукції під ТМ «Артеріум» є АТ «Клінімедпрепарат» та АТ «Галичфарм»

Ближче до людей

«Артеріум» Фармацевтична Корпорація
www.arterium.ua

